

Ministarstvo privrede Republike Srbije
Kneza Miloša 20, Beograd

Beograd, 29.09.2023.

Predmet: Komentari i sugestije organizacije Partneri za demokratske promene Srbija na Nacrt zakona o Centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika

Poštovani,

Organizacija Partneri za demokratske promene Srbija (Partneri Srbija) prepoznaje potrebu da se oblast evidencije stvarnih vlasnika uskladi sa Akcionim planom za sprovođenje Strategije za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma za period od 2020-2024. godine. Međutim, ističemo da izmene relevantnog propisa ne smeju poslužiti kao povod za preširoko definisanje pojmova, čija će primena u praksi dovesti do nepotrebnih komplikacija i otežavanja procedura poslovnim subjektima. Naročito ističemo da je pre izmene važećih odredaba neophodno sprovesti analizu njihove dosadašnje primene, te na osnovu rezultata takve analize doneti odluku o eventualnim izmenama propisa.

Posebno napominjemo da bi predložene izmene, zbog nepreciznosti i preširoko postavljenih okvira, posebno mogle da otežaju položaj udruženja građana, koja su u više navrata ukazivala da je registracija stvarnih vlasnika udruženja nesvojstvena pravnoj prirodi ovih subjekata, te da da treba iznaći drugi mehanizam koji bi omogućio da se sprovodi potrebna kontola u skladu sa pravnim okvirom u oblasti sprečavanje pranja novca, a ujedno uzme i obzir specifičnost pravnih formi različitih subjekata. Usvajanje predloženih odredbi, tako bi dovelo do štetnih posledica na rad udruženja, pa samim tim i na sužavanje slobode udruživanja u našoj zemlji. Napominjemo da su primedbe, komentari i sugestije na stanje u ovoj oblasti udruženja građana više puta iznosila i nadležnim organima. Između ostalog, Partneri Srbija su u decembru 2022. godine organizovali sastanak na kome su, pored predstavnika udruženja građana, učestvovali i predstavnici Uprave za sprečavanje pranja novca, Agencije za privredne registre, Udruženja banaka, Udruženja za usklađenost u poslovanja, kao i nekoliko predstavnika advokature. Tada je zaključeno da treba nastaviti dijalog o izazovima

registracije stvarnih vlasnika udruženja, i iznaći zajedničko rešenje koje bi bankama omogućilo da izvršavaju svoje obaveze, a udruženjima građana ne bi dodatno otežavalo poslovanje. Predložene odredbe ni na koji način ne reflektuju duh pomenutog dijaloga, niti inicijative koje su započete sa ciljem rešavanje problema iz prakse. Štaviše, one ove probleme mogu samo produbiti, kako za banke, tako i za udruženja.

Konačno, Imajući u vidu da ovaj propis reguliše veoma važnu oblast koja utiče na poslovanje pravnih subjekata u našoj zemlji, smatramo da javna rasprava koja se obavlja isključivo dostavljanjem pisanih komentara nije dovoljno participativa i transparentna. Potrebno je organizovati i okrugle stolove na kojima će zainteresovanim i stručnim subjektima biti omogućeno da istaknu svoja mišljenja, razmene iskustva i diskutuju sa predstavnicima Ministarstva, kako bi se osiguralo donošenje kvalitetnog propisa.

Imajući to u vidu, smatramo da bi javna rasprava morala da bude produžena, kako bi bila data mogućnost zainteresovanoj i stručnoj javnosti da u njoj uzme aktivno učešće.

U nastavku su komentari i sugestije za izmenu pojedinih odredaba Nacrta:

- **Član 4, stav 1, tačka 7.3** – Nacrt Zakona definiše stvarnog vlasnika kao „fizičko lice koje Registrovanom subjektu posredno obezbedi ili obezbeđuje sredstva i po tom osnovu bitno utiče na donošenje odluka organa upravljanja Registrovanog subjekta prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju“. Ova odredba nije u saglasnosti sa važećim Zakonom o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, koji u članu 3. stav 11 t. 2. definiše stvarnog vlasnika kao „lice, koje privrednom društvu posredno obezbedi ili obezbeđuje sredstva“, a ne Registrovani subjekt. Stoga bi ova odredba u ovom obliku unela pravnu nesigurnost prilikom primene propisa. Stoga je potrebno uskladiti odredbu sa postojećom regulativom, odnosno sa članom 3 stav 11 t. 2. Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, tako da ova tačka glasi „fizičko lice, koje privrednom društvu posredno obezbedi ili obezbeđuje sredstva i po tom osnovu ima pravo da bitno utiče na donošenje odluka organa upravljanja privrednim društvom prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju; “. Pored toga što je ova odredba Nacrta neusklađena sa našom važećom regulativom, ona je takođe u suprotnosti sa standardima i regulativom Evropske unije.

- **Član 4, stav 1, tačka 7.5** – Definiše stvarnog vlasnika kao „fizičko lice koje je osnivač, korisnik fondacije, odnosno zadužbine ako je određen, a ako korisnik nije određen, krug lica u čijem interesu je fondacija odnosno zadužbina osnovana, kao i članovi organa fondacije, odnosno zadužbine“. Kumulativno određivanje svih ovih lica kao stvarnih vlasnika fondacije, odnosno zadužbine predstavlja nepotrebno širenje ove definicije, imajući u vidu da se cilj ovog propisa efikasno ostvaruje i njihovim alternativnim navođenjem. Ukoliko ovakva odredba postane važeća, njena primena će nepotrebno otežati i zakomplikovati procedure. Predlažemo da ova tačka zadrži odredbu važećeg Zakona o

centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika ("Sl. glasnik RS", br. 41/2018, 91/2019, 105/2021 i 17/2023), koja se i u praksi pokazala kao efektivna, i da glasi: „*fizičko lice koje je registrovano za zastupanje zadruga, udruženja, fondacija, zadužbina i ustanova, ako ovlašćeno lice za zastupanje nije prijavilo drugo fizičko lice kao stvarnog vlasnika*“. Ovakvo rešenje iz trenutno važećeg Zakona o centralnoj evidenciji stvarnih vlasnika postoji i u propisima brojnih zemalja članica Evropske unije i njegova primena je pokazala da je sasvim zadovoljavajuće za postizanje svrhe tih zakona.